

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Baththány-utca 5. sz.

Szeplőtelen.

A katolikus Egyház kebelében lázas örömtől dobognak a szívek. Nagy ünnepet ünnepelnek. A harangok hívó szavára megtelnek a templomok, hogy ünnepeljék a Szeplőtelen, Isten szent Anyját, Máriát. 50 éve annak, hogy az egyház feje IX. Pius kihirdette a Szeplőtelen fogantatás dogmáját. A mai anyagi áramlatban ez az égnek egy derült mosolya, a Tisztaságnak és az Eszményiségnek nagy napja. Kilencszázados történetünk verőfényében ép úgy, mint mély árnyaiban ott látjuk a Szeplőtelennek alakját, mely az égből száll és megáld; halljuk nevét, mely a hősök nevei mellett és fölött hangzik, mint angyalénak; ez az alak, ez a név: Mária. Szent István neki ajánlja föl életének esthajnalán a koronát hogy valamint neki esti csillaga volt, úgy nemzetének hajnalcsillaga legyen, neki adja át népét, hogy Nagyboldogasszonya, Urnöje legyen.

A legbiztosabb nevelés a jóért, szépért, gyöngédért való lelkesítés. Ha a szívek megnyílnak a szentnek, jónak, szépségnek szeretetétől; ha az erkölcs finomodik a tisztaságnak, a szeplőtelen szüzességnek behatásától.

Kirekeszteni valamely népnek gondolat- és érzésvilágából az eszményiséget annyi, mint ezt a népet a pusztulásnak és halálának karjai közé taszítani.

Az Ő alakja pedig fehér liliummal kezében a legfőbb geszebb Ideál: királyok, hősök, katonák, urak és szolgák nevelője. Vigasztalója ennek a szegény elárvult nemzetnek a megpróbáltatások köny- és vérpatakja között; — oltalmazója nemzeti küzdelmek és nemzeti munka sötét óráiban. Feléje esengtek, mikor elborult fölöttünk az ég, s az egész nemzet készült a szomorú halálra. S most új harcok, a kultura harcai előtt állunk, új küzdelmek, a népboldogulás küzdelmei vár-

nak reánk. Szellem, ész, munka, erény ezentúl a fegyverek.

De hogy ha nem ragyogja be ezeket az ég fényességéből s a halhatatlanság mezőiről leszálló tisztaság, a Szeplőtelen legszebb erénye, vajjon kiálljuk-e következő századok retentő viharait??

Oh Madonna arcz! Homályban áltunk, a sötétség és bizonytalanság végtelen perspektívái nyílnak körülöttünk. Ez éjben légy te a mi vízióknak, dicsőséges és szép menyei Szüz.

Légy Te a mi vezérünk a halhatatlanság és dicsőség felé!

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 7.

Döntő sulyu események készülnek. Hetek óta tartó vajadás után fordulóponthoz jutunk végre. Holnapután, pénteken valamennyi pártja a magyar képviselőháznak értekezletet tart. Reggel kilenc órakor az ellenzéki pártok konferálnak külön-külön, délelőtt 11 órakor a szövetszített ellenzék vezérkara tanácskozik, estére pedig a szabadelvűpárt tart értekezletet. És nagy sulyu ez az utóbbi tanácskozás csupán, mert itt nyilatkozik majd Tisza István gróf kormányelnök legközelebbi terveréről. Nem áll meg tehát az az ellenzéki felfogás, amelyen a szövetszített ellenzék vezérbizottságának tegnapi konferenciáján indultak, hogy ugyanis a kormányelnök már az első ülésre meglepetéseket készít elő.

Az első ülésen más nem történhetik, mint az, hogy a Ház elnöke felolvassa az üléseket összehívó királyi kéziratot, majd pedig másnapra napirendre tüzeti a Ház alakulását v. i. a két alelnöknek, hat jegyzőnek és a bizottságoknak megválasztását. Ha tehát meglepetés lesz, ezt nem a kormány, hanem az ellenzék csinálja majd, a mikor módot keres, hogy a Ház rendes alakulását megakadályozza.

A mint mi ezt tegnap előre megírtuk, a magyar és az osztrák kormány közös konferenciája német kereskedelmi szerződés dolgában eredményteljesen végződött, úgy hogy az

osztrák és a magyar delegátusok már napokban el fognak utazni a tárgyalások folytatása céljából Berlinbe, illetőleg Drezdába. És ehhez a ponthoz érve, ismét cáfolnunk kell. Meg kell cáfolnunk az ellenzéki lapoknak azt a híresztelését, hogy Tisza István gróf miniszterelnök az agráriusok miatt halogatja a német kereskedelmi tárgyalásokat, mert attól tart, hogy az agráriusok a gabonavámok és az állategészségügyi egyezmény miatt kilépnek a szabadelvűpártból. Látjuk tehát, hogy a magyar kormány legkevésbé sem akadályozza a tárgyalások folytatását, ellenkezőleg sürgeti, mert hiszen a félhivatalos híradás szerint a magyar valamint az osztrák delegátusok is már a napokban Berlinbe utaznak, hogy a tárgyalások elejtett fonalát felvegyék. Egyébként padig a két kormánynek tegnapi tanácskozásai olyan alapra vezettek, a melyen ugy Németország, mint Magyarország és Ausztria érdekei is kielégíthetők.

A Ház megalakulása után nyomban a közoktatás reformjáról szóló törvényjavaslatot újra beterjeszti a kormány és ezzel a legekleatásabb módon cáfolja meg azokat a hetek óta kolportált híreszteléseket, mintha ebben a kérdésben paktumot kötött volna a nemzetiségekkel, különösen pedig a szászokkal. Ugyancsak újra terjesztődnek be a katonai javaslatok is az ujonclétszám megállapításáról és megajánlásáról.

Abonyi Ödön volt néppárti képviselő ma belépett a szabadelvűpártba Podmaniczky báróhoz írt levelében elítéli az obstrukciót és az ellenzék eljárását.

BAJAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, dec. 7.

Restauráció előtt.

Bezerédy István főispán a mai délutáni vonattal Bajára érkezik és 5 órakor elnököl a közigazgatási bizottsági ülésen, melyen a szakreferensek szokásos jelentéseiket terjesztik elő.

A holnapi ünnepet is Baján tölti a főispán, pénteken délelőtt pedig megtartják az ő elnöklete alatt a városi tisztújítást.

Megírtuk már, hogy a restauráció föltétlenül a mostani polgármesteri érá, teljes diadalával fog végződni, mégis erősen folyik a versengés az egyes tisztviselők között egyik-másik jobban honorált állásért és bizony meglepetésben is lehet esetleg részünk egy-két régi hivatalnok menesztése által.

A helyzet mai képe ime ez: Polgármesterré egyhangulag dr. Hegedüs Aladár, főjegyzővé Erdélyi Gyula, tanácsnokká Szűcs Ferenc, Meskó László és Weisz Nándor, I. aljegyzővé Szabó Sámuel, I. alkaptányá Tury Ferenc, kik ezen tisztségeket most is viselik, fognak szinte biztossággal megválasztatni.

A II. aljegyzői állásra dr. Rimber János mostani aljegyző és Móder Géza irnok erős ellenfelek és mert a polgármester ez utóbbi mellett foglal állást, nincsen kizárva, hogy dr. Rimler, a város fiatal, de szakavatott aljegyzője kimarad.

A II. alkaptányi helyre Koller Dezső városi könyvelő bírja a többség bizalmát és a régi alkaptányának, Szentgyörgyi Lajosnak kandidateátása pusztán formalitás lesz.

Ügyésszé — bár az ellenzék ezutal is sorompóba állítja embereit dr. Nyiraty Jánosért, — minden biztonnyal Klénanc György lesz.

Kicsi keretben tehát, de folyik nálunk is a korteskedés és kapacitáció a tisztujítás alkalmából, s legyen bár részleteiben meglepetést keltő is ennek a harcnak a kimenetele, a város érdekét szem előtt tartja minden párt, mikor a mostani polgármesteri éráat megerősíti állásában.

Törvényhatósági bizottsági tagválasztás.

Alig mulik majd el a városi tisztujítás, máris újabb mozgalmas közdelemnek néz eléje Baja városa, mely f. hó 18-án 20 uj obtyinárt választ. A politikai ellenzék és a szabadelvűpárt harca lesz ez és eredménye méltán lehet majd mérlege a jövő országgyűlési képviselőválasztás esélyeinek.

Házi ipari munkás-tanfolyam.

A háziipari munkás-tanfolyamon ma volt a dolgozni akaró munkások összeírása. Délelőtt jelentkeztek is Szalay Mátyas főkapitány és Lyubibratic Kelemen gazdasági tanár csos előtt a tanfolyamra szánt helyiségben vagy nyolcvanan, de ekkor az összeírást nem foganatosították, mert Zabik László, óverbászi tanító, aki a tanfolyam igazgatásával van meg bizva, nem érkezett meg.

Délután Zabik Ferenczel együtt ismét megjelentek a tanfolyam helyiségében. Ekkor azonban összevisza már csak 16 munkás jelent meg.

Igen finom minőségű egyiptomi hüvelyek	
Cleopatre	100 drb — kor. 24 fill.
"	1000 " 2 " — "
" parafás	1000 " 2 " 80 "
o o o o o o o o	kaphatók :

ERDÉLYI D. ÉS TRSA
m. kir. különlegességi és dohánynagyárudában
Kossuth-u. SZABADÁN Kossuth-u.
o Nagyobb vételnél kedvezmény. o

Díva	100 drb — kor. 30 fill.
"	1000 " 2 " 40 "
" parafás	1000 " 2 " 80 "
Prima, Igen finom	100 " — " 32 "
" " "	1000 " 3 " — "

Ezek aztán kijelentették, hogy bizony ők csak úgy dolgoznak, ha az állam heti 12 korona bért fizet nekik.

Zabik Ferenc ekkor megmagyarázta a megjelent munkások előtt a tanfolyam lényegét és célját és kötelezte magát, hogy az állam részére átvesz 10.000 gyümölcszállító kosarat és nagyobb mennyiségű lábtöröltő és egyéb ipari cikkeket is. Így azután heten vagy nyolcan nagy nehezen rászánták magukat a munkára.

Zabik elmondta még, hogy ez mindenütt így volt még eddig. Kezdetben idegenkedtek a munkától, akár csak az obstruáló honatyák később azonban tömegesen jelentkeztek.

A hatósági kiküldötték távozása előtt az egyik munkás kijelentette, hogy ő gondoskodni fog munkásokról. Így azután a tanfolyam ünnepélyes megnyitása pénteken délelőtt lesz.

A kereskedelmi és ipar-kamarából.

A szegedi kereskedelmi és ipar-kamara tegnap tartotta meg a havi teljes ülését, melyről a következő tudósítást közöljük:

Weiner Miksa elnök, megnyitván a tanácskozást, előterjesztetnek az elnöki jelentések. Öröndetes tudomásul vette ezek sorában a kamara, hogy fölterjesztése folytán a gépek megrendelésére vonatkozó szerződések előjárásági hitelesítésének díjmentességét illetőleg továbbá, hogy ajánlása folytán a miniszter Ugró István zombori fiatal agyag iparosnak további kiképzésére, két év tartamára évi 1200 korona ösztöndíjat engedélyezett.

Két kulai iparosnak a miniszter egy moldon-szövő gyár létesítése céljából 14900 korona államsegélyt helyezett kilátásba, — gépfelszerelésekre.

Az elnökség javaslatára, Szécsi Ede beltag hozzászólása után, fölterjesztést határozott el a teljes ülés, hogy a kereskedelemügyi miniszter meghallgatván az ipari és kereskedelmi érdekképviseletek véleményét, dolgoztasson ki és bocsásson a törvényhatóságok rendelkezésére mintakövetvám szabályokat és a követvám díjszabások alapjául egyedül alkalmazható tételmegjelöléseket és áru-sémákat.

Tudomásul vette a teljes ülés, hogy a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a kamara 1905. évi költségvetését és továbbra is engedélyezte a kamara fennállása óta változatlanul érvényes 3 százalékos illetékbiztosítási kulcsot.

Elhatározta az ülés, hogy a budapesti nemzetközi világitási kiállítás tanulmányozását és az esetleg a kerületben tartandó részleges kiállítás előmunkálatait az elnökségre bizza.

Véleményt szolgáltatott a kamara Szilbács és Cservenka községeknek a hetivásárjaikra engedélyt kérő folyamodásairól, Bács és Kiskér községek házalási szabályrendeleteiről. Baja és Ujvidék városok helypénzszedési jogának meghosszabításáról és Kishegyes község országos vásár engedélyezését kérő folyamodásáról.

A kolozsvári kamarának egy országos kereskedői nyugdíjintézet alapítására vonatkozó tervét tudomásul vette a ülés, kilátásba helyezvén az ügy iránt való érdeklődését.

Pártoló fölterjesztést határozott el

a teljes ülés a brassói kamarának azon fölliratára, melylyel a háziipari cikkekre gyűjtött megrendelések körül tapasztalt visszaéléseket orvosolni kéri.

Szűcs Ödön bajai gépgyáros beadványára elhatározta a kamara, hogy a mezőgazdasági gépek szállítási díjának mérséklése és némely vizsás díjszabási intézkedés megszüntetése érdekében megkeresést intéz a Máv. igazgatóságához.

Elhatározta még a kamara, hogy 200 korona tandíjjal lép a D. M. K. E. alapító tagjai sorába és 100 korona segélyt szavazott meg a magyarkanizsai iparossegédek szaktanfolyamára.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

December 16. 17. A szabadkai színház önnállásának ötven éves jubileuma.

December 31. Máv. altiszti kör műpártoló osztályának Sylveszter estélye saját helyiségében.

December 31. Szociáldemokrata párt szervezet Sylveszter estélye a Hungáriában.

Január 15. Az ipartestületi dalárda hangversenve és táncmulatsága a Pest-szálloda nagytermében.

Legközelebbi számunk a csütörtöki ünnep miatt szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

Kérelem a jó szívekhez.

Közelednek a karácsonyi szent ünnepek.

A boldog jómódban levők már megkezdtek a gondoskodást, hogy övéiknek örömnappá varázsolják Jézus születésének napját.

De a szegények, elhagyatottak és árvákról való gondoskodást is azok kötelességévé teszi a mindenket összeforrasztó szeretet: akik jólétből még azoknak is jut, akik a szent napon nem örülhetnek a Megváltó eljövételének.

A „Szeretet“ című nőegyesület bizodalommal fordul e nemes város közönségéhez azért, hogy ismert áldozatkészségével tegye lehetővé: hogy árvaházában nevelt szegény leánykák karácsonya boldoggá, szép pé varázssoltassék.

Bármily csekély — akár pénzbeli, akár természetben küldött — adományt hálás köszönettel fogad az árvaház.

A kegyes adományokat kérjük özv. Váli Béláné egyl. elnöknőhöz, vagy a Vesselőnyi-utcában levő egyleti árvaházba küldeni.

— Személyi hír. Bezerédy István főispán ma délután Bajára utazott, hol még ma a közigazgatási bizottság ülésén, holnapután pedig a tisztújító közgyűlésen fog elnökölni.

— A. D. M. K. E. és a bácsme gyei jegyzők. A Dmkenek Temesvérot e hó 11-én tartandó közgyűlésre sok bácsme gyei jegyző is részt vesz. A jegyzők a megyéből decz. hó 10-én indulnak és Szabadkán találkoznak az indóháznál d. e. 10 órakor, honnan Szegeden át délután 2 órakor érkeznek meg Temesvárra. Akik még kedvezményes vasuti jegyet avagy lakást igényelnek Temesváron, azonnal forduljanak ezekért a jegyzői egylet elnökéhez Óverbászra.

— Az utlevelek ellenőrzése. Ma érkezett le Szabadkára a belügy-miniszter körrendelete, mely szerint az utlevéltulajdonosok az utlevelek kézbesítésekor köteleztetnek nevüket aláírni. Ezen rendszabálytal a mi-

niszter az utlevél váltás körül felmerült visszaéléseknek akar gátat vetni.

— Szanatóriumi hölgybizottság városunkban. Balla Miklós a jeles költő, József főherceg Szanatórium Egyesület titkára városunkban időzik, hogy megalakítsa a helyi szanatóriumi hölgybizottságot Páratlan sikere van annak az országos mozgalomnak, amelyet Lnkács György békésmegyei főispán indított a szegénysorsu tüdőbetegek megmentése érdekében. A magyar hölgyek az ország minden részéből lelkesen gyűltek az alá a zászló alá, amelyet a humanizmus lobogtat és amelynek József főherceg ő fensége a leglelkesebb zászlóvivője. Amint értesülünk, Szabadkán százas hölgybizottság alakul, amelynek elnökeivé Birkássné Szuchich Adrienne, Geiger A. Mórné és dr. Weszelyné Balajthy Ilona urhölgyeket kéri fel az egyesület. Meg vagyunk győződve arról, hogy városunk nemeslelkű hölgyei, akik mindig elsőek voltak ott, ahol szenvedést kellett enyhíteni, könnyel kellett letörölni, egy ilyen nemes mozgalmat teljes lelkesedéssel fognak támogatni.

— Elgázolás. Ma délután 4 óra tájban a 16-os számú bérkocsi a Gálfi-féle gyógyszertár előtt nekiment egy Kosics Márk nevű targoncát toló inasgyereknek és csak a véletlennek köszönhető, hogy súlyosabb szerencsétlenség nem történt, csupán az egyik ló lépett a fiu lábára, akinek az ijedségen és a jelentéktelenebb zuzódáson kívül egyéb baja nem esett.

— A megugrott család. A rendőrség tegnap délután előállította Weisz Aladár sütő segédet, akit egyik segéd-társa azért panaszkodott be, mert Weisz egy gyűrűt adott el neki 2 frtért, de a becsapott jó barát észrevette a csalást és kérte tőle a pénzt, de természetesen nem kapta vissza. Mikor a rendőrök elmentek Weiszért, ez a ládáját fölvette és azzal követte a rendőröket. Az uton azonban a család meggondolta a dolgot és egy kedvező pillanatban a földre dobva az üres ládát, megfutamodott.

— Öngyilkos katona. A szabadkai 6. honvédegyezred egyik közembere, Sztuparics Pál bajmoki illetőségű 21 éves legény, az éjjel fél 12 órakor öngyilkosságot követett el. Mikor már a legénység nyugodni tért, kiugrott az ablakon és a szomszédos teherpályaudvarra ment, ahol a 14. sinpár előtt várta meg az egyik tolató mozdony közeledését, és amikor odaért, fejét a sinre hajtotta. A mozdony és a hozzá csatolt három kocsi keresztül ment a katona nyakán és a fejet teljesen elválasztotta a törzstől. Az öngyilkosságot azonnal észrevették és a rendőrség részéről megejtették a helyszíni szemlélt, a szerencsétlen fiatal ember holttestét pedig átadták a katonai hatóságnak, ahol az öngyilkosság okának kiderítése végett a vizsgálatot meg fogják indítani.

— Anyakönyvi hírek. Halottak: Neoresics Bónó 87 éves, Bukvics Nésztó 23 napos, Róka István 44 éves, Mándics Ferenc 2 éves, Malagurszki István 1 hónapos. Született: 9, 4 fiu és 5 leány. Házasság: Gyukits Szilveszter—Petri Máriával.

Véres családi dráma.

Dombi József és István nagymóric-hidai lakosok közösen gazdálkodtak

a szüleiktől részükre átadott néhány holdnyi földjükön.

Dombi István, ki legény ember volt, időközben bevonult a katonasághoz, honnét a f. év október elején hazajött. Ekkor azt tapasztalta, hogy bátyja a gazdaságot elhanyagolja, ez okból azon ajánlatot tette neki, hogy osztozzanak meg kis birtokukon s mindegyikük önállóan gazdálkodjék. Ebbe azonban bátyja nem volt hajlandó beleegyezni.

Ettől kezdve napirenden volt a testvérek között a viszálykodás.

December 3-án reggel Dombi István ismét ajánlotta testvérének a békés szétválást, de mivel ez most sem volt hajlandó ebbe beleegyezni, zsebéből revolvert rántott elő s bátyját, Józsefet három lövéssel megsebesítette.

Az egyik lövés könyökét furta keresztül, a másik a hátából szakított ki egy darab húst, a harmadik pedig nyaka hátsó részén, az izmokon hatolt keresztül, de jöllehet, állapota súlyos, minthogy a lövések neme sebb szerveket nem sértettek meg, valószínűleg életben marad.

A lövések zajára, karján nyolcz hónapos kisgyermekével besietett a szobába Dombi József felesége szül. Németh Lidi s a dühöngő ekkor erre sütötte revolverét, kit a füle mögött fejbe találván, ez rögtön holtan bukott a földre.

De a büntető igazság sujtó keze már nem érheti a testvérgyilkost, mert véres tette után a istállóba szaladt. hol a halántékának irányzott lövéssel véget vetett életének.

A háboru.

A háborura vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Pétervár, dec. 7.

Landsdowne marquis külügyminiszter néhány napja levelet kapott, a melyben figyelmét az orosz és japán szénállomások számára szállított sok ezer métermázsza szénre hívják fel és arra a körülményre, hogy ez különösen abban az időben nem való, amikor Anglia az észak-tengeri esemény miatt majdnem háboru előtt állott. A levélben még rámutatnak arra, hogy nem helyes ha tovább is megengedik a szén kivitelét. Erre a miniszter azt felelte, hogy haladéktalanul megvizsgáltatja ezeket az igen fontos kérdéseket.

Tokió, dec. 7.

A port-arturi hadsereg főparancsnoka jelenti, hogy a japán nehéz ütegek ma jó eredménnyel folytatták a kikötőben lévő orosz hajók lövöldözését és hogy ezek bombázása még mindig tart.

EGYLET.

A szabadkai kath. legényegylet kebelében működő iparos ifjak Mária-Congregatiója a boldogságos szent szűz Szeplőtelen fogantatása hitágazatának kihirdetése emlékére

1904. évi december hó 8-án Jubileumi ünnepséget rendez. Kezdeté este 8-órakor. Targysorozat: 1. Ünnepi beszéd—tartja: Bölcsey Lajos főgimn. tanár. 2. A boldogságos szűz oltalma alatt. Színmű négy változatban előadják: Kiss István, Kovács János, Széchényi István, Vojnich Antal, Krix József, Gyenes Balázs. Szerencsei Károly, Zsenyuk László Hanauer Ferencz, Kolter Dániel, Zsenyuk László, Gebries György, Szekeres János, Wenzler József. 3. Szentek nnokáihoz Mind szenty Cedeontól, szavalja Kovács János. 4. Ina a haáért és a királyért szavalja Szerencsey Károly. Kegyes adományok a congregatió céljaira elfogadtattak.

TAVIRATOK

Uj segédpüspök.

Budapest, dec. 7. A hivatalos lap ma száma közli hogy a király gróf Batthyány Ádám nyitrai kanonokat Bende Imre nyitrai püspök mellé segédpüspökké utódlási joggal kinevezte. A király egyben Bende Imre püspöknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Szerencsétlenül járt miniszteri tanácsos.

Budapest dec. 7. Kégl Imrét, a pénzügyminisztérium miniszteri tanácsosát ma éjjel súlyos baleset érte. Budán a Bécsi kapu-téren a sikos gyalogjárón elesett s eltörte a bal lábát. A szerencsétlenül járt öreg urat, a mentők a Pipa-utca 6. szám. alatti lakására vitték.

Öngyilkosság a fürdőben.

Budapest, dec. 7. Ma délelőtt két revolverlövés zaja nagy riadalmat okozott a Gschwindt-fél üllői-uti gőzfürdőben. Egy 24—25 évesnek látszó intelligens fiatalember a fürdő egyik kabinjában, ismeretlen okból, föbe lőtte magát. A golyók azonban halálos sérülést nem okoztak, miért is a gyorsan előhívott mentők a sebesültet a közelben levő klinikára szállították.

A pápa és Franciaország.

Budapest, dec. 7. Párisból jelentik: Hir szerint egy helyi katolikus intézetben a francia püspökök gyűlést tartottak, a melyen egy nemrégiben Rómába visszaérkezett főpap pápai megbizásból azt közölte, hogy a pápa két érsekből és három püspökből álló bizottságot akar kinevezni, mely adja tudtára a francia főpapságnak a politikára és különösen a konkordátum felmondására vonatkozó nézeteit. A párisi is rehimsi bíborosérsek elnököltek a bizottságban.

SZINHÁZ.

Felesleges férjek.

Tulajdonképen bohózat Beöthy Lászlónak, a király színház jelenlegi igazgatójának fenti című darabja, amely tegnap került először színpadunkon előadásra. Egy fiatal leánynak és a nagynénjének utazási kalandja a darab tárgya, amelyet nagy színpadi jártasságra valló bonyodal-

mak tarkitanak és végezetül a kaland hőseiből két boldog házaspár lesz. A vigjátéki személyzet tegnapi szereplése is beigazolta, hogy ezentúl a drámai újdonságok premierjei is hasonló színvonalon lesznek, mint az énekes darabokéi. A nőszereplők Szabados Gizi és Csiszér Sári szépek és kedvesek, Lomnicziné pedig diszkrét és mégis kacagató. a férfiak közül Rátkay Sándor valóságos kabinetalakot produkált egy nyugalmazott távida tanácsos szerepében. Falussy és Király Ernő ma bonvivant szerepeket játszottak és nem rontottak az összjáték kifogástalan voltán.

A jubileumi diszeloadás programja.

Színházunk ötven éves fenállása alkalmával rendezendő jubileumi diszeloadás programjának végleges megállapítása volt a városi tanács mai ülésének egyik tárgya. A kiküldött hármass bizottság előterjesztését a tanács elfogadta azzal a módosítással hogy a Cigánybáró második felvonása és Szigetvári vértanú első felvonása között a zenekar Geiger A. Mórnak erre az alkalomra irt és felajánlott „Isten áld meg a magyart” című zeneművét fogja előadni. Ha Molnár Gyula pályanyertes darabjának a „Névtelen hősök”-nek előadására a szintársulat addig elkészülhet, akkor a második estén ez kerülne színre. Mivel azonban ez nem valószínű, a második estén az első esti előadást fogják megismételni és ez már csak azért is helyesebb lenne, mert aligha vehet részt az egész közönség, amely a jubileumi előadásra jelen akar lenni, az első esti ünnepségben.

Bottyán Generális Zomborban. A zombori színigazgató, *Szeibenburger Károly* földinket aziránt kereste fel, hogy fent jelzett művét engedné át a *Schweidel* szoboralap javára rendezendő diszeloadásra. A mű e hó 22-én kerülne színre. Persze, hogy a szerző, tekintve a nemes célt, készségesen teljesíté az igazgató kérelmét. A szerzővel töben rándulnak át Zomborba.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

irta: Dugovich Imre. 87.

Az aga mozdulatlanul nézte az ajtó felé tartó hirhozót. Mintha a helyzett fölött tépelődött volna. Mozdulatlanságában is valami bizonytalanság nyilatkozott meg. Mikor Blagojő megbizottja az ajtóhoz ért, a testőrparancsnok önkénytelen mozdulatot tett. s harsányon kiáltott reá:

— Megállj!

— Parancsolj, aga, szolt a távozni akaró, s lassan fordult meg.

— Maradj itt. Ebből a szobából addig nem távozhatol, mig vissza nem jövök. Ha távozni akarnál az életedet teszed kockára.

— Legyen ugy, ahogyan akarod, nyugodott meg a parancsban a hajduk, s keresztbe rakott lábakkal a legmeggyőzőbb hidegvérrel ült le az egyik szmirna szőnyegre.

A testőrparancsnok néhányszor végig lépkedett a szobán, s azután szó nélkül távozott. A hajduk meg sem mozdult ülőhelyében. Nyugodt volt, mintha sejtette volna, hogy néhány óra múlva a testőrparancsnoknak és Pazvanónak legbizalmasabb embere lesz. Gondolatai a Vitos aljánál táborozó társaival foglalkoz-

tak, akiknek meg kell tudni még a holnapi napkelte előtt a történeteket. Hogy miképen történik ez meg, azzal nem foglalkozott, nem is foglalkozhatott a testőrparancsnok visszatértéig. Egyetlen elhatározás élt csak benne megmásíthatatlanul. Ha a testőrparancsnok megakarná akadályozni távozását akkor megöli. Ezzel az elhatározással várta az agát. Órák mulhattak el a várakozásban. Végre megnyílt az ajtó. A parancsnok feldult arccal, izgatottan lépett a szobába. Egyenesen a hajdukhoz sietett.

— Kelj föl. Meggyőződtem arról, hogy igazat beszéltél. Még leghivebb embereim is ingadoznak. Te ki vagy? Beszélt szagotlan az aga.

— Én a te embered vagyok és Pazvanó pasáé. Jabelkarov megsemmisítésével olyan hálára köteleztetek, amely az életet is képes feláldozni. Hogy miért? Azt ne kérdezd. Ez ugy sem tartozik most a dologhoz.

— Egyetlen emberre sem számíthatok feltétlenül. A pasának négy hü hárem óre van. Ezekre, terád meg magunkra vagyunk utalva. Szófiában nincs mit keresnünk. Ha lehet, még az éjjel távoznunk kell.

— Kell és a lehet nem férnek meg egymás mellett. Kell, elégedj meg ezzel, aga.

Folyt. köv.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Szóló 2—3 kapás részletek 10 éves részletfizetésre eladók. Cim a kiadóhivatalban.

Kézi kamara (photograph apparat) pillanat- és időtartalmi felvételekhez eladó. Cim a kiadóban.

Zsiga Gyula cimbalmos elfogad cimbalom órákat és hangolásokat. Tudakozódhatni Fimpl Istán cukrázdájában. Telefon szám 206.

Karácsonyra vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbja 1 kr levél papírok, emlék könyvek bámulatos olesón az *Antikvárium* Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium átellenében Kölcsonkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak étetnek és eladatnak.

Kertrendezés szezonja!

A nagybecsű közönség becses tudomására hozom, hogy a mai korszak igényeinek megfelelő pompás kivitelű

villák, udvari kertek s nagyobbszabásu

parkirozásokat

terv. rajz szerint méltányos árban készítek. Nemkülönbén élő és műkoszoruk, sircsökrok

1 koronától feljebb

pompás kivitelben, gyorsan és pontosan expediattnak.

Valamint különféle eszerép és virágzó növényeim, szép kereszties fenyőfalm keretek alakításához.

Vágó György,

kereskedelmi műkertész

Teltem dr. Purgly-féle kert, az ai gyermek menhely átellenében van.

Cimbalom iskola

— öntanulásra. —

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Néhai Piros Jozsi Orchesterhegedűje

eladó

Cégtársam kilépése miatt a raktáron levő

összes

női kalapokat

tetemesen leszállított áron árusítom el.

Együttal értesitem a n. é. közönséget, hogy az üzletet

tovább is

saját nevem alatt

vezetem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradok tisztelettel

PUDLER BERTA

divatárusnő Szabadkán, Rudics-utca.

A zombori magyar királyi pénzügyigazgatósgától.

Hirdetmény

a gyárak és iparosmühelyekben alkalmazott egyének bevallása tárgyában.

A gyárak és iparosmühelyek tulajdonosai ezennel fölhivatnak, hogy az 1875. évi XXIX. t. c. 16. § ának első bekezdésében kimondott kötelezettség alapján, de saját jól felfogott érdekükben is a vezetésük alatt álló vállalatokban az 1904. év október havában alkalmazott összes munkásokról, munkásnőkről, segédekről, szolgálókról, cselédekről, dijnokokról, szóval az illető gyárban vagy iparosmühelyben alkalmazott összes egyénekről az e célra a községi előljáróság, illetve városi adóhivatalból díjmentesen beszerezhető nyomtatványon szerkesztett és az alkalmazottak lakhelyére való tekintettel községenként elkülönített névjegyzékeket egy-egy példányban készítsék el és 1904. évi november hó -ig a zombori kir pénzügyigazgatóságához az illető községi előljáróság (városi adóhivatal) útján küldjék be.

E névjegyzékben a gyáros illetve az iparosmühely vállalkozója csupán az alkalmazottak neveinek, alkal-

maztatásuk minőségének s végül napszámuk, bérük, illetőleg havi díjuknak megfelelő 1—7 rovatokat töltik ki. Megjegyzetetik, hogy a készpénzben fizetett munkadíjhoz az ellátás pénzbeli értéke is hozzáadandó. Zombor, 1904. november hó.

Városi adóhivatal.

Hirdetmény.

a házbérjövdelem bevallása és a házösszeírás tárgyában.

A házbéradó három év tartamára, — vagyis az 1905., 1906. és 1907. évekre való érvénnyel levén kivetendő, a házbérvallomások beadására m. kir. pénzügyminiszterium az 1904 évi november hó 15-től 30-ig terjedő időt tűzte ki.

Felhivatnak ennél fogva a fentemlített háztulajdonosok, hogy a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál) ingyen megszerezhető házbérjövdelemvallomási ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál) legkésőbb 1904 évi november hó 30-ig okvetlenül nyujtsák be.

A háztulajdonos vagy a háznak állandó haszonélvezője, a házbérvallomás benyújtását meghatalmazott által is eszközölheti, házbér eltitkolás esetén azonban az adómegrövidítés miatti felelősség a háztulajdonost terheli. Ha több a tulajdonos, a vallomást valamennyinek, vagy az általuk e végre különösen felhatalma-

zottnak kell aláírni és a vallomás helyességeért valamennyi felelős.

A házak nyers jövedelmét képezi együttvéve mindaz, a mit a tulajdonos a bérbeadott ház használata fejében a bérlőtől huz.

A bérjövdelem alatt tehát nemcsak az e címen tényleg kikötött pénzbeli szolgáltatás, hanem mindaz értendő, mit a bérlő a bérlemény használata fejében ellenértékképzéssel: ilyenek az állami és községi adók, tűzkár biztosítási összeg, közmunka, katona-elszállásolás és házjavítások vagy állandó átalakítások költsége, továbbá mindazon összegek, melyeket a bérlő a bérbeadónak: vízvezeték, éjjeli világítás, szemétkihordás és más ilyenmü költségek címén fizet s végre minden egyéb természetbeni szolgáltatások. Ennél fogva a háztulajdonos vagy annak meghatalmazottja a lakbéréket minden épületnél, lakosztálynál vagy egyes lakrészeknél általában minden levonás nélkül úgy köteles bevallani, a mint azok szóbeli vagy írásbeli szerződésileg megállapítottak.

Butorzzal együtt bérbeadott épületek vagy lakrészek házbéradó alapjául úgy vétetnek fel, mintha butorzzal nélkül adattak volna ki, levonván az összes bérből az a többlet, mely a butorzzatra esik.

Ugyanaz áll akkor is, ha a házkerttel együtt adatik bérbe, mely esetben a kertre eső többlet vonatik le.

A házak nyers jövedelméhez csupán azok az összegek nem számít-

atnak, melyeket a bérlő némely községben ugynevezett házbérkrajcárok elnevezése alatt fizet. Ezek az összegek azonban a ház nyers jövedelmétől elkülönítve mutatandók ki, vagy a vallomásban megjegyzendő, hogy a bevallott nyers házbérjövdelemben ezek a házbérkrajcárok is bennfoglaltatnak, mely utóbbi esetben az adó kivételést teljesítő közegek a házbérkrajcárok címén szedett összeget a ház nyers jövedelméből mindenkelőtt, vagyis még az épületfenntartási költség és értéktörlesztés fejében leszámítandó törvényes százalék leütése előtt, hivalalból fogjak levonni.

Az ezen leütés után mutatkozó s teljes összegében bevallott nyers házbérjövdelem alapján a házbéradó tárgyát képező tiszta jövedelmet szintén nem a bevalló háztulajdonos huzam a házbéradót kivető közegek számítják ki a fennálló törvény értelmében.

Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek házbérjövdeleme megítélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágosítást adni ha erre őt a hatósági közegek felszólítják.

A lakbérlők magán a bérvallomási iven bizonyítják a vallomás helyességét, nevének a háztulajdonos kötelességszerű felhívása folytán az az illető rovatba bejegyzése által.

A a házbirtos, ki a bevallási ívet annak kitöltése előtt, azaz mielőtt abba a bérösszegeket bejegyezte volna a lakbérlőkkel aláírattja, annyiszor

büntettetik 200 koronával, ahány bérlőnél követte el ezt a mulasztást.

A befizetett bírság egészben a feljelentőnek adatik. (1873. VI t. c. 3. §.)

A házbérjövdelem eltitkolása és valótlan adatok bevallása jövedéki kihágást képez, mely az eltitkolt bérösszeg után járó adó 1—3-szorosával büntetik. (1883. XLIV. t. c. 100. §.)

Ha a házbirtokos és lakbérlő közötti egyetértésből szándékosan követett el az adó kijátszása s ezáltal az állam kincstár megkárosítása mindkét fél a megrövidítésnek kitett összeg háromszorosának megfizetésével büntetendő, (1868. XXII. t. c. 22. §.)

E büntetés alól azonban felmentetik a bérlő, ha a törvény megszegését 15 nap alatt ő maga jelenti fel a pénzügyigazgatóságnál. 1873. VI. t. c. 3. §.)

Az a házbirtokos, házgonnok vagy házfelügyelő, a ki házbérvallomást az 1883D. XLIV. t. c. 15. §-ban körülírt felhívás dacára sem adja be, vagy a hiányos alakban beadott vallomás hivatalosan megjelölt hiányait a kivető közegek által kitűzött legalább nyolc napi záros határidő alatt nem pótolja: a hiányok kipótlása végett elrendelt helyszíni szemle költségeit viselni tartozik és 2 koronától 100 koronáig terjedhető bírsággal büntetendő. (1883. XLIV. t. c. 15. és 101. §§.)

Kelt Zomborban, 1904. évi november hóban.

Városi adóhivatal.

Löwy Testvérek divatáruháza Szabadkán

Főter
Vermes palota.

KARÁCSONYI VÁSÁR

Nagy alkalmi vételeink és cégünknek különlegességei a karácsonyi vásárra már raktárra érkeztek és azok december hó 4-től a nagyérdemű közönség szives rendelkezésére állanak.

Selyem maradékok, occasio

blouseokra 1 frt 05 kr. méterje.

Selyem poplen

5 mrt. egy alsó szoknyára fodorral 4 frt 50 kr.

Egy teljes ruhára való

(5 int.) cheviott és crybeline kelme 2 frt 90 krtól kezdve

Alsószoknyákra való jó és tartós

minőségű selymek minden színben 1 frt 05 kr. mrt.

Francia tiszta gyapju flanelek

blous és pongyolákra 50 kr. mrt.

12 drb valódi angol batiszt zsebkendő

1 frt 60 kr.

Állandó nagy raktár szönyegekben,

Különféle ujdonságok.

Nagy occasio pongyola és blouse kelmékben 120 cm. szélességben.